

กรอบการพัฒนากิจกรรมเชิงพื้นที่
ตำบลหนองผือ
อำเภอเขาวง ปี ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรอำเภอเขาวง
จังหวัดกาฬสินธุ์

คำนำ

การพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ตำบลหนองผือ อำเภอเขาวง ปี ๒๕๖๙ ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ตำบลหนองผือให้สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของเกษตรกร รวมทั้งสถานการณ์และปัญหาที่แท้จริงของพื้นที่

การจัดทำกรอบการพัฒนาฯ ฉบับนี้ ได้ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งเกษตรกร ผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์สภาพพื้นที่ ปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนกำหนดแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยมุ่งเน้นการพัฒนาการเกษตรที่ยั่งยืน เพิ่มผลผลิตและรายได้ให้แก่เกษตรกร พร้อมทั้งอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานเกษตรอำเภอเขาวง หวังเป็นอย่างยิ่งว่า กรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ฉบับนี้ จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาการเกษตรในตำบลหนองผือให้เกิดผลเป็นรูปธรรม และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืนต่อไป ขอขอบคุณทุกภาคส่วนที่มีส่วนร่วมในการจัดทำกรอบการพัฒนาฯ ฉบับนี้ และหากมีข้อเสนอแนะประการใด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรในพื้นที่ สำนักงานเกษตรอำเภอเขาวงยินดีรับฟังและนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอเขาวง
จังหวัดกาฬสินธุ์
ปี พ.ศ. ๒๕๖๙

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	๒
สารบัญ	๓
สารบัญตาราง	๕
สารบัญภาพ	๖
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	
<u>ข้อมูลด้านกายภาพ</u>	
๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๘
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๘
๑.๒ อาณาเขต	๘
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๙
๒. ลักษณะภูมิประเทศ	
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๑๐
๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน	๑๑
๒.๓ กลุ่มชุดดิน	๑๒
๓. ลักษณะภูมิอากาศ	
๓.๑ ฤดูกาล	๑๒
๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ	๑๓
๔. เส้นทางคมนาคม	
๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างหมู่บ้าน	๑๓
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างอำเภอและตำบล	๑๓
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๑๔
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ	๑๔
๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๕
<u>ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ</u>	
๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ	๑๖
๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๑๗
<u>ข้อมูลด้านสังคม</u>	
๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร	
๑.๑ เกษตรกร	๑๘
๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร	๒๑

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล	
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล	๒๕
๑.๑ แหล่งน้ำหลัก	๒๕
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๒๕
๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต	๒๗
๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก	๒๘
๑.๕ ต้นทุนการผลิต	๒๘
๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๒๙
๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๒๙
๒. การวิเคราะห์ Supply chain	๓๑
บทที่ ๓ บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	
๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ	๓๕
๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๔๑
บรรณานุกรม	๔๓

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	แสดงเขตการปกครอง	๙
๒	แสดงสรุปเขตการปกครอง	๙
๓	แสดงพื้นที่ป่าไม้	๑๐
๔	แสดงข้อมูลฤดูกาล	๑๓
๕	แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี	๑๓
๖	แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง	๑๔
๗	แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก	๑๔
๘	แสดงข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	๑๔
๙	แสดงข้อมูลพ่อบาดาล	๑๕
๑๐	แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๑๕
๑๑	แสดงข้อมูลด้านพืช	๑๖
๑๒	แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์	๑๗
๑๓	แสดงข้อมูลด้านประมง	๑๗
๑๔	แสดงจำนวนครัวเรือน และประชากร	๑๘
๑๕	แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ	๑๙
๑๖	แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ	๑๙
๑๗	แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน	๑๙
๑๘	แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์	๑๙
๑๙	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร	๒๑
๒๐	แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๒๑
๒๑	แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	๒๒
๒๒	แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๒๒
๒๓	แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์	๒๒
๒๔	แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร	๒๓
๒๕	แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร	๒๓
๒๖	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน	๒๓
๒๗	แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๒๔

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๒๘	แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่	๒๔
๒๙	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว	๒๕
๓๐	แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตข้าว	๒๖
๓๑	แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม	๒๗
๓๒	แสดงต้นทุนการผลิต	๒๘
๓๓	แสดงเกษตรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่	๒๙
๓๔	แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๓๐
๓๕	แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า ข้าว ตำบลหนองผือ	๓๑
๓๖	แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)	๓๔
๓๗	แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๔๑

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
๑	แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่อตำบล	๒๔
๒	แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้ตำบล/อำเภอ	๒๕
๓	แผนที่แสดงความลาดชันตำบล/อำเภอ	๒๖
๔	แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินตำบล	๒๗
๕	แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินตำบล	๒๘
๖	แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว	๒๙
๗	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง)	๓๐
๘	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๓๑
๙	แสดงปฏิทินการเพาะปลูก	๓๔
๑๐	แสดงวิธีการตลาดตำบล/อำเภอ	๔๑

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

ข้อมูลด้วยกายภาพ

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

ตำบลหนองผือ ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ อยู่ห่างทิศเหนือของตัวอำเภอเขาวง ห่างจากที่ว่าการอำเภอเขาวงประมาณ ๖ กิโลเมตร และห่างจากตัวจังหวัดกาฬสินธุ์ประมาณ ๑๐๖ กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๓๔.๖ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒๑,๖๓๒ ไร่

๑.๒ อาณาเขต

ตำบลหนองผือ อำเภอเขาวง มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร
- ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลกุดปลาข้าวและตำบลสระพังทอง
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์

แผนที่แสดงขอบเขตตำบลหนองผือ อำเภอเขาวง
จังหวัดกาฬสินธุ์

ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่อตำบล
(ที่มา : Agri-map,พ.ศ.๒๕๖๙)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ ตำบล แบ่งเป็นจำนวน ๑

อบต. ๑๐ หมู่บ้าน การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๑ แห่ง

ตารางที่ ๑ แสดงเขตการปกครอง

หมู่ที่	ชื่อ	หมู่บ้าน
๑		หนองผือ
๒		โพธิ์ไทร
๓		โพนวิสัย
๔		โพนนาคี
๕		นาตาหลิว
๖		โพนวิสัย
๗		หนองกว้าง
๘		ม่วงหวาน
๙		หนองผือพัฒนา
๑๐		โพนนาคี

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์, พ.ศ. ๒๕๖๙

ตารางที่ ๒ แสดงสรุปเขตการปกครอง

หมู่ที่	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	จำนวนบ้าน(ครัวเรือน)
๑	๒,๐๑๐	๒๑๖
๒	๙๗๓.๙๒	๑๐๖
๓	๒,๒๔๘.๒๙	๒๓๔
๔	๑,๖๓๗.๑๐	๑๖๔
๕	๓,๙๓๗.๑๐	๔๓๘
๖	๒,๓๒๐.๘๒	๒๔๔
๗	๓,๒๕๓.๒๙	๓๔๗
๘	๑,๔๕๐.๕๑	๑๖๑
๙	๒,๐๑๐	๑๙๙
๑๐	๑,๔๐๙	๑๓๘
รวม	๒๑,๒๕๐	๒,๒๔๗

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอเขาวง, พ.ศ.๒๕๖๙

๒. ลักษณะภูมิประเทศ

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

ตำบลหนองผือ อำเภอเขาวง มีสภาพพื้นที่ที่เป็นเป็นที่ราบบริเวณกว้าง มีลักษณะเป็นแอ่งกระทะ มีภูเขาล้อมรอบ(เป็นลักษณะภูมิประเทศทั่วไปของอำเภอเขาวง) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ที่ราบ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบกว้าง เหมาะสำหรับการทำการเกษตร โดยเฉพาะการทำนาและทำไร่ มีภูเขาล้อมรอบ อยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ระดับสูงสุด ๒๖๒ เมตร ต่ำสุด ๑๖๘ เมตร ป่าไม้ มีพื้นที่ป่าบางส่วนในเขตเชิงเขา

แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้ตำบลหนองผือ อำเภอเขาวง

ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้ตำบล/อำเภอ
(ที่มา : ที่มา : Agri-map,พ.ศ.๒๕๖๙)

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้

หมู่ที่	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
๑-๑๐	๒๑,๖๓๒	๓,๑๗๐	๑๔.๖๕
รวม	๒๑,๖๓๒	๓,๑๗๐	

ที่มา : Agri-map,พ.ศ.๒๕๖๙

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

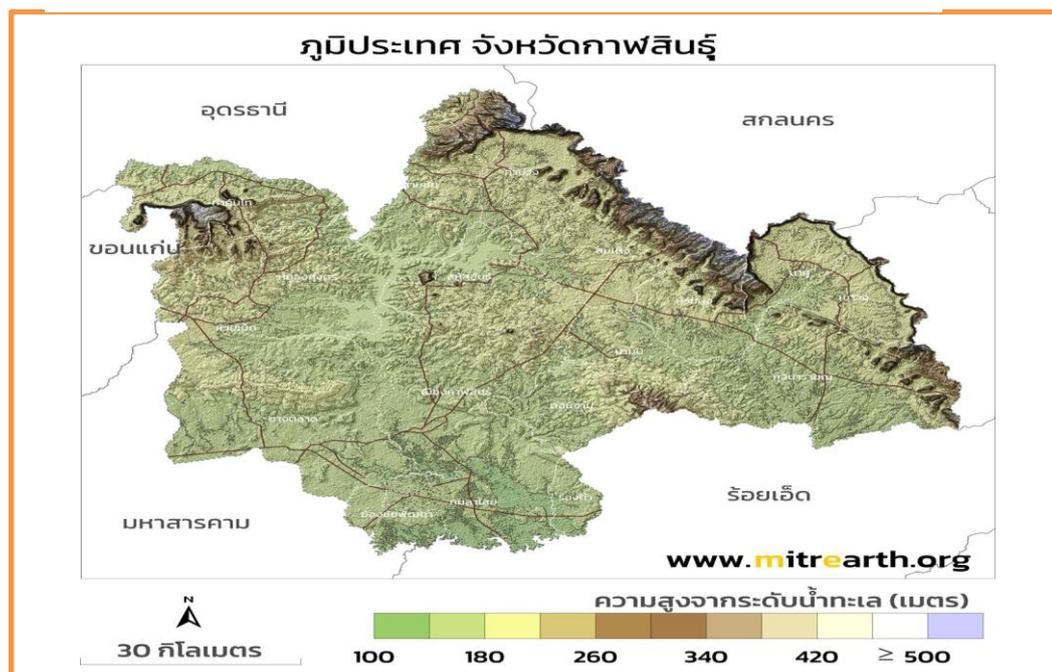
พื้นที่ตำบลหนองผือมีความหลากหลายของความลาดชัน โดยจำแนกเป็น

พื้นที่ราบลุ่ม (ประมาณ ๑๐% ของพื้นที่)

พื้นที่ราบสูง (ประมาณ ๒๕-๓๕% ของพื้นที่)

พื้นที่เนินเขาและภูเขา (ส่วนที่เหลือ)

แผนที่แสดงความลาดชันของตำบลหนองผือ อำเภอเขาวง

(ที่มา : Agri-map,พ.ศ.๒๕๖๙)

๒.๓ กลุ่มชุดดิน

ดินในตำบลหนองผือ อำเภอเขาวง มีกลุ่มชุดดิน จำนวน ๖ กลุ่มชุดดิน ดังนี้

กลุ่มชุดดินที่ ๑๗: ดินนาในพื้นที่ราบลุ่ม เป็นดินลี้ก มีการระบายน้ำเลว เนื้อดินเป็นดินเหนียว เหมาะสำหรับการปลูกข้าว

กลุ่มชุดดินที่ ๑๘: ดินนาในพื้นที่ราบลุ่มหรือดินร่องเขา มีการระบายน้ำเลว เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วนปนดินเหนียว

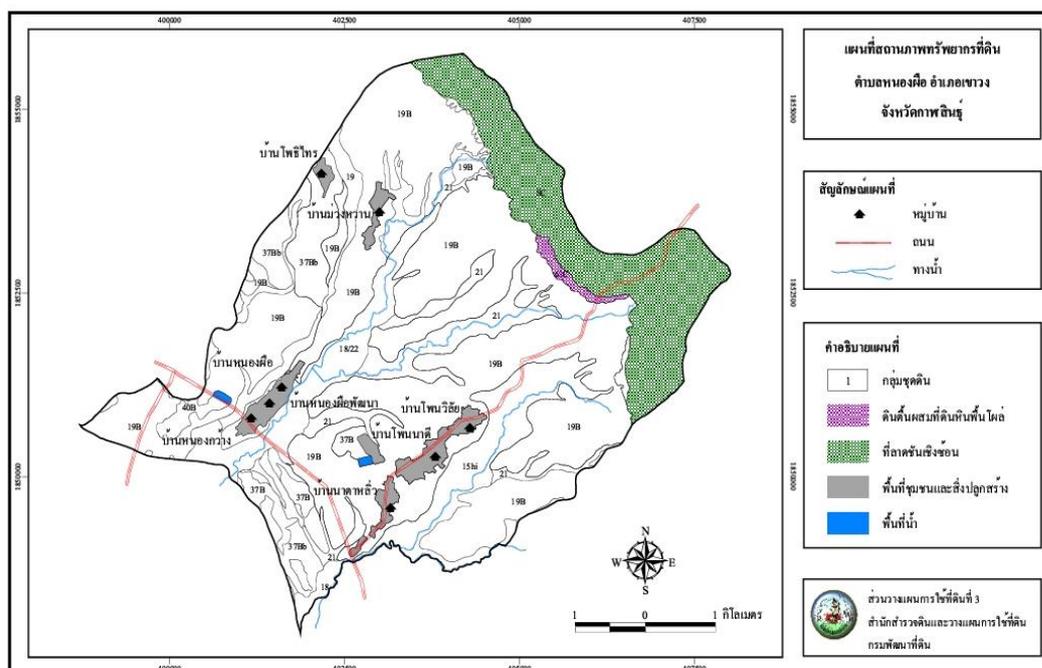
กลุ่มชุดดินที่ ๓๕: ดินไรในพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบชัน เป็นดินลี้ก มีการระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นดินร่วนสีน้ำตาลหรือสีแดง เหมาะสำหรับพืชไร่และไม้ผล

กลุ่มชุดดินที่ ๔๐: ดินไรในพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด เป็นดินลี้ก มีการระบายน้ำดี เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย มักมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

กลุ่มชุดดินที่ ๔๔: ดินต้นถึงชั้นกรวด ชั้นหินพื้น หรือดินที่มีเศษหินปะปนมาก มักพบบริเวณเชิงเขา

กลุ่มชุดดินที่ ๖๒ (Slope Complex): พื้นที่ภูเขาและเทือกเขาที่มีความลาดชันสูงเกิน ๓๕% ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าไม้และต้นน้ำลำธาร

แผนที่แสดงกลุ่มชุดดิน ตำบลหนองผือ อำเภอเขาวง

ภาพที่ ๔ แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินตำบลหนองผือ อำเภอเขาวง (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗)

๓. ลักษณะภูมิอากาศ

๓.๑ ฤดูกาล

ตำบลหนองผือ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีลักษณะภูมิอากาศแบบมรสุมเมืองร้อน (Tropical Savanna Climate) แบ่งออกเป็น ๓ ฤดู ดังนี้

โดยสามารถสรุปได้ดังนี้ ดังนี้

ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลฤดูกาล

ฤดูกาล	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ฤดูร้อน		√	√	√								
ฤดูฝน					√	√	√	√	√			
ฤดูหนาว	√									√	√	√

๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี ๒๖.๑ องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๔๐.๗ องศาเซลเซียส ใน เดือนเมษายน และ อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๑๑.๑ องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคม

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี

ปี	ปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี (มม.)	ปริมาณฝนเฉลี่ย (มม.)	จำนวนวันฝนตก (วัน)	เดือนที่ฝนสูงสุด	อุณหภูมิ (องศาเซลเซียส)		
					สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๖๓	๑๗๓๕	๑๔๔.๕	๑๑๘	กันยายน	๔๑.๘	๑๐.๖	๒๗.๕
๒๕๖๔	๑๑๐๙.๔	๙๒.๔	๑๐๒	กันยายน	๓๙.๕	๙.๖	๒๗.๔
๒๕๖๕	๑๔๗๙.๕	๑๒๓.๓	๑๑๕	กันยายน	๓๘.๔	๑๐	๒๗.๑
๒๕๖๖	๑๖๔๐.๓	๑๓๖.๗	๑๒๑	สิงหาคม	๔๑.๕	๑๑.๒	๒๗.๘
๒๕๖๗	๑๔๑๓.๘	๑๑๗.๘	๑๐๕	กันยายน	๔๒	๑๐.๕	๒๘.๒

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาภาพสินธุ์, พ.ศ.๒๕๖๗

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างหมู่บ้าน

ตำบลหนองผือ อำเภอเขาวง มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางในการเชื่อมต่อขนส่งผลผลิตทางการเกษตร ดังนี้

๑. ทางหลวงจังหวัด หมายเลข ๒๒๙๑ (ทล.จ. ๒๒๙๑)

เป็นเส้นทางหลักที่สำคัญที่สุดของอำเภอเขาวงใช้ในการเดินทางและขนส่งสินค้าระหว่างชุมชน รวมทั้งเชื่อมโยงกับจังหวัดสกลนครและมุกดาหาร เป็นเส้นทางเชื่อมต่อตำบลหนองผือกับที่ว่าการอำเภอเขาวง (ตั้งอยู่ที่ตำบลคุ้มเก่า) เชื่อมต่อไปยังอำเภอกุฉินารายณ์และอำเภอนาคู อยู่บนเส้นทางระเบียบเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก

๒. ทางหลวงหมายเลข ๒๙๙

เป็นอีกเส้นทางสำคัญที่เชื่อมโยงพื้นที่อำเภอเขาวงกับพื้นที่อื่น

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ (เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง)

- ลำน้ำและลำห้วย (Rivers & Streams)

ลำพะยั้ง: เป็นลำน้ำสายหลักที่ไหลผ่านพื้นที่อำเภอเขาวง รวมถึงเขตตำบลหนองผือ เป็นเส้นเลือดใหญ่ที่หล่อเลี้ยงนาข้าวและใช้ในการผลิตประปาหมู่บ้าน

ห้วยยาง: ลำห้วยธรรมชาติที่รับน้ำจากเทือกเขาภูพาน ไหลผ่านพื้นที่เพาะปลูกในตำบล

ห้วยชันาค: ลำน้ำสาธารณะขนาดเล็กที่ใช้ในการเกษตรกรรมในเขตพื้นที่ดอน

ห้วยทราย: ลำน้ำที่ช่วยระบายน้ำและเป็นแหล่งประมงพื้นบ้านของคนในชุมชน

- หนองและบึง (Swamps & Ponds)

หนองผือ: เป็นหนองน้ำสาธารณะขนาดใหญ่ที่เป็นที่มาของชื่อตำบล ตั้งอยู่บริเวณบ้านหนองผือ ใช้ประโยชน์ทั้งในด้านการอุปโภคและเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ปลาน้ำจืด

หนองกุดบาก: หนองน้ำธรรมชาติที่กระจายตัวอยู่ในพื้นที่ราบลุ่ม

หนองสิม: แหล่งน้ำเก่าแก่ประจำหมู่บ้านที่ใช้เพื่อการเกษตรขนาดเล็กและเลี้ยงสัตว์

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ

๑) โครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ที่	ชื่ออ่าง/ประตูระบายน้ำ	หมู่ที่	ความจุที่ระดับน้ำสูงสุด (ล้าน ลบ.ม.)	ความจุที่ระดับน้ำเก็บกัก (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-

ที่มา :, พ.ศ.....

๒) โครงการชลประทานขนาดเล็ก

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก

ที่	หมู่ที่/ตำบล	โครงการ						รวมปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	รวมพื้นที่ได้รับประโยชน์ (ไร่)
		อ่างเก็บน้ำ	ท่อระบายน้ำ	ฝาย	ระบบส่งน้ำ	สถานีสูบน้ำ	รวม		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ที่มา :, พ.ศ.....

๓) แหล่งน้ำอื่น ๆ

(๑) สระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (บ่อจิว ขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร)

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

ที่	หมู่ที่/ตำบล	ปี ๒๕๔๘ - ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๘		รวม	
		ราย	บ่อ	ราย	บ่อ	ราย	บ่อ
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-

ที่มา :, พ.ศ.....

(๒) บ่อบาดาล

ตารางที่ ๙ แสดงข้อมูลบ่อบาดาล

ที่	หมู่ที่/ตำบล	ด้านการเกษตร (บ่อ)	ด้านอุปโภค - บริโภค (บ่อ)	รวม (บ่อ)
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-

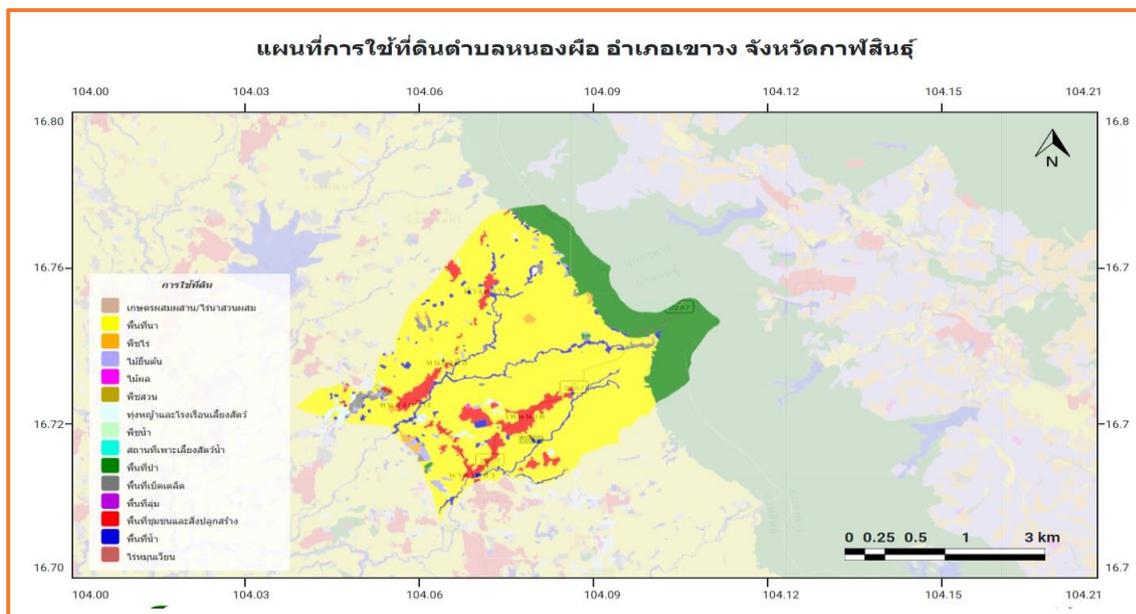
ที่มา :, พ.ศ.....

๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๓๑๗๐.๕๑	๑๔.๖๖
พืชไร่	๑๔๒.๑๙	๐.๖๖
ไม้ยืนต้น	๒๑๗.๓๘	๑
ไม้ผล	๕.๗๒	๐.๐๒๖
พืชสวน	-	-
พื้นที่นา	๑๕,๕๖๒.๕๐	๗๑.๙๔
พืชน้ำ	-	-
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๓.๑๔	๐.๐๑๕
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	-	-
พื้นที่ลุ่ม	-	-
พื้นที่น้ำ	๗๔๙.๓๒	๓.๔๖
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๑๓๒๔.๗๓	๖.๑๔
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๒๕๒.๑๕	๑.๑๗

แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลหนองผือ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์

ภาพที่ ๕ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลหนองผือ อำเภอเขาวง

(ที่มา : Agri-map,พ.ศ.๒๕๖๙)

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ

ประชากรตำบลหนองผือ อำเภอเขาวง ประชากรมีอาชีพหลักคือ ทำนา มีพื้นที่การเกษตรจำนวน ๑๕,๕๖๒ ไร่ (ร้อยละ ๗๑.๙๔ ของพื้นที่ตำบล)

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลด้านพืช

หมู่ที่	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)							รวมพื้นที่การเกษตรทั้งหมด (ไร่)
		ข้าว (ไร่)	อ้อยโรงงาน (ไร่)	มันสำปะหลัง (ไร่)	ยางพารา (ไร่) (ไร่) (ไร่)	พืชอื่นๆ (ไร่)	
๑	๑,๓๑๓.๗๕	๑,๓๑๓.๗๕	-	-	-			-	๑,๓๑๓.๗๕
๒	๙๐๗.๒๕	๙๐๗.๒๕	-	-	-			-	๙๐๗.๒๕
๓	๑,๒๖๓.๗๕	๑,๒๖๓.๗๕	-	-	-			-	๑,๒๖๓.๗๕
๔	๑,๐๓๗.๗๕	๑,๐๓๗.๗๕	-	-	-			-	๑,๐๓๗.๗๕
๕	๑,๗๐๐.๔๖	๑,๗๐๐.๔๖	-	-	-			-	๑,๗๐๐.๔๖
๖	๑,๗๑๐.๒๕	๑,๗๑๐.๒๕	-	-	-			-	๑,๗๑๐.๒๕
๗	๒,๔๖๓.๓๕	๒,๔๖๓.๓๕	-	-	-			-	๒,๔๖๓.๓๕
๘	๑,๗๗๕.๒๕	๑,๗๗๕.๒๕	-	-	-			-	๑,๗๗๕.๒๕
๙	๑,๑๖๒.๒๕	๑,๑๖๒.๒๕	-	-	-			-	๑,๑๖๒.๒๕
๑๐	๖๓๕.๒๕	๖๓๕.๒๕	-	-	-			-	๖๓๕.๒๕
พื้นที่รวม	๑๓,๙๖๙.๓๑	๑๓,๙๖๙.๓๑	--	-	-			-	๑๓,๙๖๙.๓๑

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอเขาวง, พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์ (ตำบลหนองผือ อำเภอเขาวง)

หมู่ที่	เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
๐๑ - หนองผือ	๕๑	๑๔๔	-	๗	๑๗๙	๑,๒๒๓	๖๔	-	-
๐๒ - โพธิ์ไทร	๒๗	๔	-	๐	๑๐	๖๓๒	๙๐	-	-
๐๓ - โพนวิสัย	๒๓	๖๙	-	๒	๓๘๖	๗๒๗	๒๗๐	-	-
๐๔ - โพนนาดี	๓๘	๑๔๒	-	๕๐	๒๕	๖๘๓	๘๔	-	-
๐๕ - นาตาหลิว	๗๒	๑๘๙	-	๑๑	๔๓	๑,๖๐๘	๔๑	-	-
๐๖ - โพนวิสัย	๔๘	๑๔๒	-	๑๕	๐	๑,๐๕๖	๘๑	-	-
๐๗ - หนองกว้าง	๖๖	๑๒๔	-	๘	๕๓๒	๑,๑๑๒	๕	-	-
๐๘ - ม่วงหวาน	๕๐	๓๐	-	๐	๘๑	๙๑๔	๐	-	-
๐๙ - หนองผือพัฒนา	๔๘	๙๐	-	๐	๖๕	๘๗๙	๕๗	-	-
๑๐ - โพนนาดี	๒๙	๙๔	-	๐	๑๐๐	๓๙๔	๑๐	-	-
รวมทั้งหมด	๔๕๔	๑,๐๒๘	-	๙๓	๑,๔๒๑	๙,๓๔๘	๗๒๒	-	-

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเขาวง, พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ถ้ามี ถ้าไม่มีให้ -)

หมู่ที่	เกษตรกรรวม (ราย)	กุ้งทะเล	กุ้งน้ำจืด	ปลาทะเล	ปลาน้ำจืด	สัตว์น้ำสวยงาม	สัตว์น้ำอื่น ๆ
-	-	-	-	-	-	-	-
-	--	-	-	-	-	-	-
รวมทั้งหมด	-	-	-	-	-	--	-

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอเขาวง, พ.ศ.๒๕๖๙.

๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

ข้าวเหนียวเขาวงกาฬสินธุ์ (Kaowong Kalasin Sticky Rice)

สินค้า GI แห่งความภาคภูมิใจของตำบลกุดสิมคุ่มใหม่

เรื่องราวและความเป็นมา

ข้าวเหนียวเขาวงเริ่มเป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงในตลาดข้าวสารจังหวัดกาฬสินธุ์ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๐๗ Tomorrow.io เมื่อกลุ่มผู้ประกอบการโรงสีข้าวขนาดเล็กได้ออกตระเวนหาข้าวคุณภาพดีจากพื้นที่เขาวง

ตำบลกุดสิมคุ่มใหม่ อำเภอเขาวง เป็นหนึ่งในพื้นที่หลักที่ได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) สำหรับ

ข้าวเหนียวเขาวงกาฬสินธุ์ ทะเบียนเลขที่ สช ๕๒๑๐๐๑๒๖ ตั้งแต่วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๒

ภูมิศาสตร์ที่โดดเด่น

พื้นที่ปลูกข้าวเหนียวเขาวงกาฬสินธุ์ เป็นพื้นที่ราบระหว่างหุบเขา มีภูเขาล้อมรอบทุกทิศทางเป็นวงกลมจึงเป็นที่มาของชื่อตามที่ตั้งว่า เขาวง พื้นที่เป็นแอ่งกะทะมีเทือกเขาภูพานกั้นระหว่างอำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ กับอำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร ดินที่พิเศษ

ดินในบริเวณนี้มีธาตุแคลเซียมและธาตุซิลิกอนสูง ผนวกกับภาวะภูมิอากาศที่เย็นแห้งแล้งน้ำน้อยเป็นผลให้ข้าวเหนียวเขาวงกาฬสินธุ์เก็บเกี่ยวก่อนข้าวอื่น มีความนุ่มและหอมมาก

ภูมิปัญญาชาวภูไท

ประชากรส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชนเผ่าผู้ไทย ที่มีภาษาพูดเป็นของตนเอง ยังคงไว้ซึ่งวิถีชีวิต วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และพิธีกรรมต่างๆ เป็นสังคมกสิกรรมที่มีความละเอียดประณีต พิถีพิถันในงานฝีมือประเภทจักสานและงานทางด้านกสิกรรม จึงเป็นจิตวิญญาณของชนภูไท ที่บรรจงผลิตสินค้าเกษตร โดยเฉพาะการปลูก "ข้าวเหนียวเขาวง"

คุณสมบัติที่โดดเด่นแตกต่างจากพื้นที่อื่น

๑. คุณภาพที่เป็นเอกลักษณ์

เป็นข้าวเหนียวเมื่อนึ่งสุกจะหอม และนุ่มไม่แฉะติดมือ Wikipedia

ข้าวที่นึ่งแล้วเมื่อเก็บไว้ในภาชนะปิด หลายชั่วโมงจนข้าวเย็น ยังคงรักษาความอ่อนนุ่มได้อยู่

๒. พันธุ์ข้าวเฉพาะพื้นที่

ปลูกเฉพาะข้าวพันธุ์ก้อเดียว (ข้าวพันธุ์พื้นเมือง) และข้าวพันธุ์ กข ๖

เป็นข้าวเหนียวที่ไวต่อช่วงแสง ปลูกได้เฉพาะฤดูนาปีเท่านั้น

๓. การผลิตตามมาตรฐาน GI

มีการควบคุมกระบวนการผลิตตามมาตรฐาน GI

ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเก็บเกี่ยวและหลังการเก็บเกี่ยว

การนำปุ๋ยชีวภาพมาใช้ในการผลิต **ข้อมูลด้านสังคม**

๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร

๑.๑ เกษตรกร

๑) ครั้วเรือนและประชากร

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนครั้วเรือน และประชากร ตำบลหนองผือ

ที่	หมู่ที่	ครั้วเรือนทั้งหมด	ครั้วเรือนเกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	๑	๒๑๖	๑๗๑	๒๒๖	๒๕๖	๔๘๒
๒	๒	๑๐๖	๑๐๔	๑๒๒	๑๒๙	๒๕๑
๓	๓	๒๓๔	๑๘๗	๒๙๙	๒๗๒	๕๗๑
๔	๔	๑๖๔	๑๔๒	๒๑๗	๒๓๐	๔๔๗
๕	๕	๔๓๘	๒๔๔	๔๓๔	๔๕๘	๘๙๒
๖	๖	๒๔๔	๒๓๑	๒๙๙	๒๗๓	๕๗๒
๗	๗	๓๔๗	๒๖๓	๔๖๑	๔๗๐	๙๓๑
๘	๘	๑๖๑	๑๙๙	๒๒๔	๒๑๔	๔๓๘
๙	๙	๑๙๙	๑๔๓	๒๙๕	๓๑๗	๖๑๒
๑๐	๑๐	๑๓๘	๗๔	๑๗๗	๒๐๓	๓๘๐
รวม		๒,๒๔๗	๑,๗๕๘	๒,๗๕๔	๒,๘๒๒	๕,๕๗๖

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอเขาวง,พ.ศ.๒๕๖๙

๒) หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ

ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๔๑๙	๓๑
๕๖ - ๖๕ ปี	๔๓๐	๓๒.๓๘
๔๖ - ๕๕ ปี	๓๕๑	๒๖.๓๕
๓๖ - ๔๕ ปี	๑๐๗	๘.๐๓
๒๖ - ๓๕ ปี	๒๑	๑.๕๘
๑๘ - ๒๕ ปี	๔	๐.๓๐
รวม	๑,๓๓๒	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาวง, พ.ศ. ๒๕๖๘

๓) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตารางที่ ๑๖ แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑,๒๖๑	๙๔.๖๗
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๗๑	๕.๓๓
รวม	๑,๓๓๒	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาวง, พ.ศ. ๒๕๖๘

๔) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ตารางที่ ๑๗ แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๑,๒๖๕	๘๒.๕๒
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๑๗	๑.๑๐
เช่า	๕๑๗	๓๘.๗๒
รวม	๑,๕๙๙	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาวง, พ.ศ. ๒๕๖๘

๕) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

ตารางที่ ๑๘ แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๑,๑๙๑	๒	๑๑๕	-	๑,๒๖๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาวง, พ.ศ. ๒๕๖๘

๖) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน: ๑๘๑,๒๓๑ บาท/ปี หรือ ๑๕,๑๐๓ บาท/เดือน (ภาคอีสาน ปี ๒๕๖๖)
 รายจ่ายเฉลี่ยต่อครัวเรือน: ๒๔๖,๐๐๐ บาท/ปี หรือ ๒๐,๕๐๐ บาท/เดือน ส่วนต่าง (ขาดดุล): -๖๔,๗๖๙ บาท/ปี
 หรือ -๕,๓๙๖ บาท/เดือน เงินช่วยเหลือที่ต้องพึ่งพา: ๖๐,๒๘๘ บาท/ปี หรือ ๕,๐๒๔ บาท/เดือน

๗) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

แหล่งสินเชื่อหลักสำหรับเกษตรกร

๑. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

เป็นแหล่งสินเชื่อหลักของเกษตรกรไทย จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๙ เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่เกษตรกร
 กลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์การเกษตร

ประเภทสินเชื่อที่สำคัญ:

สินเชื่อเพื่อการผลิตทางการเกษตร (ปลูกข้าว พืชไร่ พืชผัก ไม้ผล ปศุสัตว์)

สินเชื่รวมกลุ่มสินเชื่อแบบกำกับแนะนำสินเชื่อ SME เกษตรสินเชื่อเกษตรวิวัฒน์ (วงเงินสูงสุด ๘ ล้านบาท สำหรับ
 บุคคลอายุ ๕๐-๕๙ ปี)สินเชื่อสานฝันสร้างอาชีพ (อัตราดอกเบี้ย ๔% ต่อปี)ภาวะหนี้สินของเกษตรกร

ข้อมูลหนี้สินครัวเรือน (ระดับประเทศ ปี ๒๕๖๖)หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน: ๑๘๗,๒๕๕ บาท

ภาคอีสานมีหนี้สินในระดับสูง เนื่องจากรายได้ต่ำที่สุดในประเทศ

สาเหตุหลักของหนี้สิน:

ต้นทุนการผลิตทางการเกษตรสูง (ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง เครื่องจักรกล)

รายได้จากการเกษตรไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศและราคาผลผลิต

ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูงกว่ารายได้

หนี้บัตรเครดิต

หนี้นอกระบบ

๘) ประเพณีและวัฒนธรรม

(๑) การนับถือศาสนา

การนับถือศาสนาประชากรในตำบลหนองผือ อำเภอเขาวง ส่วนใหญ่นับถือ ศาสนาพุทธ
 ร้อยละ ๙๕-๙๘ ของประชากรทั้งหมด วัดสำคัญในพื้นที่ เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวภูไทในพื้นที่วัดประจำหมู่บ้าน
 ต่างๆ ในตำบลหนองผือ

ความเชื่อและพิธีกรรม:

การทำบุญตามประเพณีสำคัญตลอดปีการเข้าวัดในวันพระและวันสำคัญทางศาสนา

การรักษาผีลห่า ศิลปะแปดความเชื่อในเรื่องผี บรรพบุรุษ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์

(๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

เอกลักษณ์ชาวภูไท (ผู้ไท)

ชาวผู้ไท เป็นกลุ่มชนที่มีเอกลักษณ์และอัตลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัว โดยเฉพาะ ความรัก
 ความสามัคคี เคารพนับถือเชื่อฟังผู้นำชุมชน มีอัธยาศัย อ่อนน้อมถ่อมตนมีความมุ่งมั่นในการรักษาขนบธรรมเนียม
 วัฒนธรรมประเพณีของตนไว้อย่างเหนียวแน่น

ประวัติความเป็นมา กว่า ๒๐๐ ปีมาแล้ว ที่ชาวผู้ไท จากแคว้นสิบสองจุไทย ซึ่งอยู่ทางตอนใต้
 ของสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้อพยพเข้าสู่ดินแดน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และได้อพยพเข้ามา
 อาศัยอยู่ในดินแดนประเทศไทย ในสมัยกรุงธนบุรี

กระจายอยู่ในหลายจังหวัดบริเวณรอบๆ เพื่อศึกษาคุณภาพ ได้แก่ จังหวัดนครพนม สกลนคร กาฬสินธุ์ อุดรธานี มุกดาหาร ร้อยเอ็ด ยโสธร อุบลราชธานี และอำนาจเจริญ

๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร

๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตารางที่ ๑๙ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร

หมู่ที่	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
๑	๒	๓๐	๑	๑๐	-	-	๓	๓๐	-	-	๒	๕๐
๒	-	-	๑	๑๐	-	-	-	-	-	-	๑	๒๐
๓	-	-	๑	๑๐	-	-	-	-	-	-	-	-
๔	-	-	๑	๑๐	-	-	๑	๑๕	-	-	-	-
๕	-	-	๑	๑๐	-	-	-	-	-	-	๑	๒๐
๖	-	-	๑	๑๐	-	-	๕	๕๐	-	-	-	-
๗	-	-	๑	๑๐	-	-	๑	๑๕	-	-	-	-
๘	-	-	๑	๑๐	-	-	-	-	-	-	-	-
๙	-	-	๑	๑๐	-	-	๑	๑๕	-	-	-	-
๑๐	-	-	๑	๑๐	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	๒	-	๑	๑๐๐	-	-			-	-	๔	๙๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาวง, พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๐ แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๒๑
เครื่องดื่ม	๒
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๖๐
ของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก	๖๘
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๑๒
รวม	๑๖๓

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเขาวง, พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
๑.กลุ่มข้าวเหนียวตำบลหนองผือ ม.๘	๑	หนองผือ	๓๐
๒.กลุ่มส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวหนองผือ ม.๑	๑	หนองผือ	๓๐
๓.กลุ่มพัฒนาสตรี	๑	หนองผือ	๑๕
๔.กลุ่มเกษตรแบบผสมผสานบ้านหนองผือ หมู่ ๑	๑	หนองผือ	๑๕
๕.กลุ่มอาชีพผู้เลี้ยงโคขุนไทเขาวง-นาคู	๓	หนองผือ	๑๐
๖.กลุ่มปลูกผักบ้านโพนาดี ม.๔	๔	หนองผือ	๑๕
๗.กลุ่มเกษตรผสมผสาน	๖	หนองผือ	๑๕
๘.กลุ่มปลูกผักปลอดสารพิษบ้านโพนาวิสัย	๖	หนองผือ	๑๕
๙.อนุรักษ์พืชสมุนไพรพื้นบ้าน	๖	หนองผือ	๑๐
๑๐.รักษาสุนไพรร ต.หนองผือ	๙	หนองผือ	๑๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาวง,พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๒ แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๑-๑๐	หนองผือ	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาวง,พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๓ แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
-	-	-	-
-	-	-	-

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์,พ.ศ.๒๕๖๘

๒) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร

หมู่ที่	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
๑	-	๑	๑	๑			๑		๑
รวม	-	๑	๑	๑			๑		๑

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์,พ.ศ.๒๕๖๘

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตารางที่ ๒๕ แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร

หมู่ที่	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
๑	๑	๖	-	๑๔	๑๗	๑	-	๑	-
รวม	๑	๖	-	๑๔	๑๗	๑	-	๑	-

หมายเหตุ : อาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาวง, พ.ศ. ๒๕๖๙

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอเขาวง มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน จำนวน ๔ คน

ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้าน

หมู่ที่	จำนวน (ราย)	องค์ความรู้ด้าน
๑	๓	การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว, การปลูกผักอินทรีย์
๕	๑	การทำเกษตรผสมผสาน
รวม	๔	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาวง, พ.ศ. ๒๕๖๙

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๒๗ แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ที่	ชื่อศูนย์ (ลำดับที่ ๑ ศูนย์หลัก ลำดับถัดไป ศูนย์เครือข่าย)	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์	
			หมู่	ตำบล
๑	ศพก.เครือข่าย นางเป็ียบมา ศรีพันลม	เกษตรผสมผสาน,ผักอินทรีย์	๒	หนองผือ

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาวง, พ.ศ. ๒๕๖๙

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๒ กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๒๘ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่

ที่	หมู่ที่	ชื่อกุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวน พื้นที่ (ไร่)
๑	๑	แปลงใหญ่ต้นแบบข้าว(ม.๑) ตำบลหนองผือ	ข้าว	๒๐๗	๒,๔๘๑
๒.	๑	แปลงใหญ่ข้าว ม.๑ (ข้าว เหนียวเขาวง)	ข้าว	๔๗	๑๐๙๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาวง, พ.ศ. ๒๕๖๙

บทที่ ๒
การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลหนองผือ
อำเภอเขาวง

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล

สินค้าเกษตรที่สำคัญ ชนิดสินค้าข้าว

๑.๑ แหล่งน้ำหลัก

น้ำฝน ชลประทาน บ่อน้ำบาดาล แหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ (ระบุ).....

๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

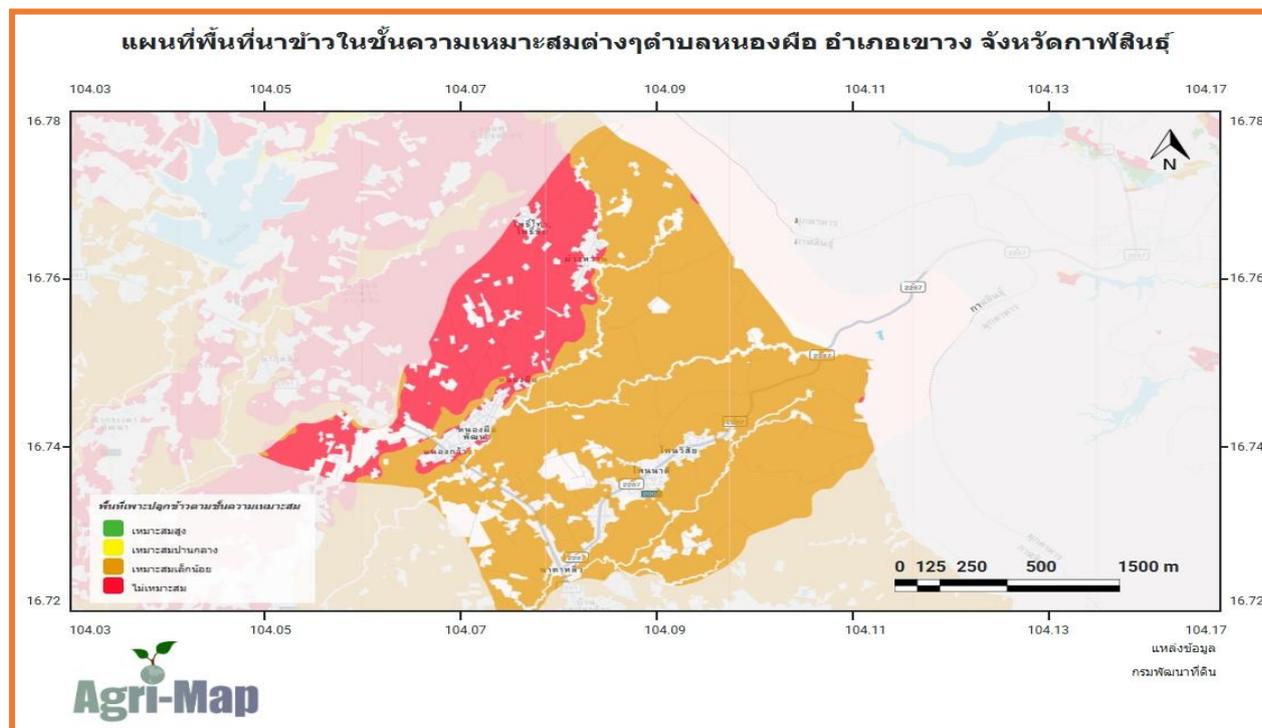
๑) เขตความเหมาะสม

ตารางที่ ๒๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว

หมู่ที่	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว(ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมตำบลหนองผือ	-	-	๑๑,๗๕๘.๔๘	๓๓๕๓.๙๓	๑๕๑๔๑.๓๓

ที่มา: Agri-map,พ.ศ.๒๕๖๙

แผนที่แสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว

ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว

(ที่มา : Agri-map,พ.ศ.๒๕๖๙)

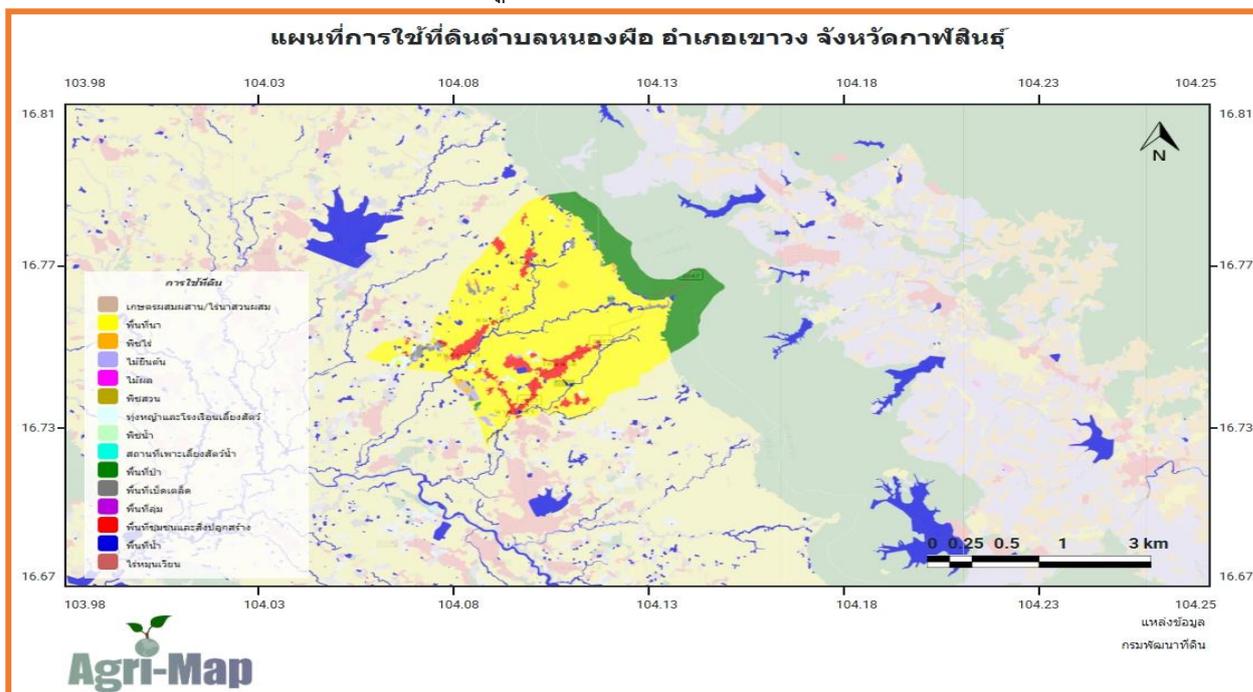
๒) พื้นที่ปลูกข้าว

ตารางที่ ๓๐ แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตข้าว

หมู่ที่	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๑๗๑	๑๓๑๓.๗๕	๑๓๑๓.๗๕	๕๔๕.๒๐๖๒๕	๔๑๕
๒	๑๐๔	๙๐๗.๒๕	๙๐๗.๒๕	๓๗๖.๕๐๘๗๕	๔๑๕
๓	๑๘๗	๑๒๖๓.๗๕	๑๒๖๓.๗๕	๕๒๔.๔๕๖๒๕	๔๑๕
๔	๑๔๒	๑๐๓๗.๗๕	๑๐๓๗.๗๕	๔๓๐.๖๖๖๒๕	๔๑๕
๕	๒๔๔	๑๗๐๐.๔๖	๑๗๐๐.๔๖	๗๐๕.๖๙๐๙	๔๑๕
๖	๒๓๑	๑๗๑๐.๒๕	๑๗๑๐.๒๕	๗๐๙.๗๕๓๗๕	๔๑๕
๗	๒๖๓	๒๔๖๓.๓๕	๒๔๖๓.๓๕	๑๐๒๒.๒๙๐๒๕	๔๑๕
๘	๑๙๙	๑๗๗๕.๒๕	๑๗๗๕.๒๕	๗๓๖.๗๒๘๗๕	๔๑๕
๙	๑๔๓	๑๑๖๒.๒๕	๑๑๖๒.๒๕	๔๘๒.๓๓๓๗๕	๔๑๕
๑๐	๗๔	๖๓๕.๒๕	๖๓๕.๒๕	๒๖๓.๖๒๘๗๕	๔๑๕
รวม	๑๗๕๘	๑๓๙๖๙.๓๑	๑๓๙๖๙.๓๑	๕๗๙๗.๒๖๓๖๕	๔๑๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาวง พ.ศ. ๒๕๖๙

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว

ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว(พื้นที่ปลูกจริง)
(ที่มา : . Agri-map,พ.ศ.๒๕๖๙)

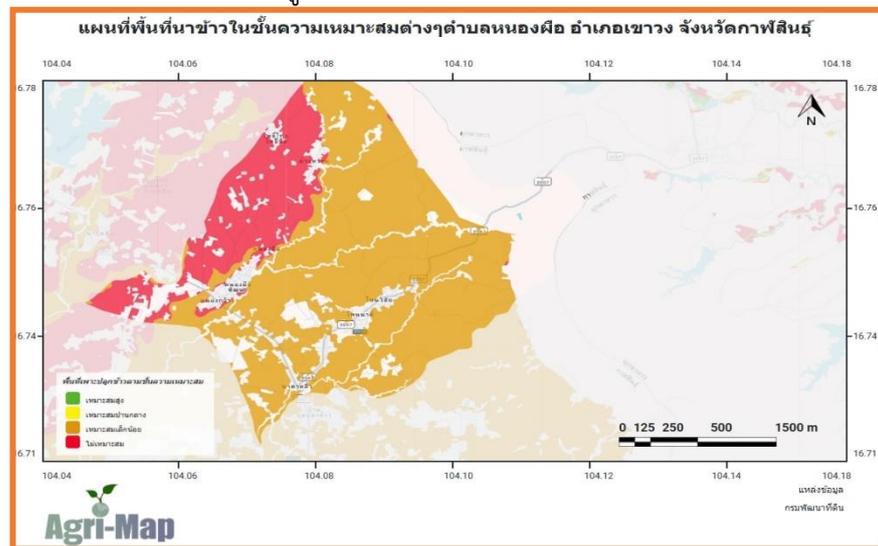
(๓) พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตารางที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

หมู่ที่	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมตำบลหนองผือ	-	-	๑๑,๗๕๘.๔๘	๓,๓๕๓.๙๓	๑,๕๑๔๑.๓๓

ที่มา: Agri-map,พ.ศ.๒๕๖๙

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอเขาวง

ภาพที่ ๘ (ที่มา : Agri-map,พ.ศ.๒๕๖๙

๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในตำบล/อำเภอ)

๑) การใช้พันธุ์ดี ใช้พันธุ์ข้าวที่ได้รับการรับรองจากกรมการข้าว เช่น ข้าวหอมมะลิ ๑๐๕, กข๖, กข๑๕, พันธุ์พื้นเมือง เลือกเมล็ดพันธุ์ที่มีความงอกสูง สมบูรณ์ ไม่มีโรคและแมลงศัตรูปนเปื้อน บางส่วนยังใช้พันธุ์พื้นเมืองที่เก็บรักษาไว้เอง

๒) การเตรียมดิน ไถพรวนดิน ๒-๓ ครั้ง เพื่อกลบตอซังและวัชพืช ไถตะและไถแปรเพื่อทำให้ดินร่วนซุย ปรับระดับพื้นที่นาให้เรียบเพื่อการกักเก็บน้ำ ส่วนหนึ่งใช้รถไถเดินตาม บางส่วนใช้รถไถขนาดใหญ่ให้เช่าบริการ

๓) การปลูกปักดำโดยใช้กล้าอายุ ๒๕-๓๐ วัน ปักดำระยะ ๒๕x๒๕ ซม. หรือ ๓๐x๓๐ ซม. บางส่วนใช้วิธีหยอด (โดยเฉพาะนาดอน) จำนวนเมล็ดต่อหลุม ๓-๕ ต้น

๔) ระบบการให้น้ำพึ่งพาน้ำฝนเป็นหลัก (ทำนาปีเดียว) มีการสูบน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น หนอง บึง คลอง บางพื้นที่มีระบบส่งน้ำจากอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก ใช้ปั้มน้ำแบบเครื่องยนต์ดีเซลหรือปั้มน้ำไฟฟ้า

๕) การดูแลรักษา พรวนดินระหว่างแถว (กำจัดวัชพืช) เดินเช็คหญ้าในแปลงนา ๑-๒ ครั้ง ตรวจสอบระดับน้ำให้เหมาะสมกับระยะการเจริญเติบโต ซ่อมแซมในส่วนที่ตาย

๖) การใส่ปุ๋ย ปุ๋ยเคมี: ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๖-๑๖-๘ ก่อนปักดำ ใส่ปุ๋ยยูเรียแบ่งใส่ ๒-๓ ครั้ง ตามระยะการเจริญเติบโต ปุ๋ยอินทรีย์: ใช้ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ในพื้นที่ที่ทำเกษตรอินทรีย์ บางส่วนใช้ปุ๋ยชีวภาพร่วมด้วย

๓) การเก็บเกี่ยว เก็บเกี่ยวเมื่อข้าวแก่จัด เมล็ดแข็ง (ประมาณ ๘๐-๘๕% สุก) ใช้เครื่องเกี่ยวขนาดข้าว ให้เช่าบริการ บางส่วนเก็บเกี่ยวด้วยมือ (ใช้เคียว) ในแปลงเล็กหรือแปลงที่เข้าเครื่องไม่ได้ ตากข้าวเปลือกให้แห้งบนลานตาก

๔) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว ตากข้าวเปลือกให้มีความชื้นประมาณ ๑๔% สีข้าวด้วยเครื่องสีข้าวในหมู่บ้านหรือโรงสีในอำเภอ เก็บรักษาในยุ้งฉาง ถุงสาน หรือไซโล คัดเมล็ดพันธุ์ไว้สำหรับฤดูกาลหน้า

๕) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู สํารวจและติดตามสถานการณ์ศัตรูพืชอย่างสม่ำเสมอ ๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก ใช้สารเคมีป้องกันกำจัด: เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล เพลี้ยไฟ หนอนกอ ใช้วิธีชีวภาพ: ปล่อยตัวห้ำธรรมชาติ ใช้น้ำหมักชีวภาพ การจัดการแบบผสมผสาน (IPM) ในกลุ่มเกษตรกรที่ผ่านการอบรม โกลบตอซังหลังเก็บเกี่ยวเพื่อลดการระบาดของศัตรูพืช ๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอเขาวง มีการปลูกข้าว ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว					←		▽					△

สัญลักษณ์

←.....→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูก

๑.๕ ต้นทุนการผลิต (ปรับเปลี่ยนตารางได้ตามความเหมาะสม)

ตารางที่ ๓๒ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๘

รายการ (ตัวอย่าง)	นอกเขตชลประทาน/ในเขตชลประทาน		
	บาท/ไร่	บาท/ไร่	หมายเหตุ
ไถตะ	๒๕๐-๓๐๐	๒๕๐-๓๐๐	ครั้งละ ๒๕๐-๓๐๐ บาท
ไถแปร	๒๕๐-๓๐๐	๒๕๐-๓๐๐	ครั้งละ ๒๕๐-๓๐๐ บาท
ไถพรวน/คราด	๒๐๐-๒๕๐	๒๐๐-๒๕๐	
พันธุ์ข้าว	๑๕๐-๒๐๐	๑๕๐-๒๐๐	๑๕-๒๐ กก./ไร่
ปักดำ/หยอด/หว่าน	๕๐๐-๑,๐๐๐	๕๐๐-๑,๐๐๐	
ถอนหญ้า/เช็ดหญ้า	๓๐๐-๔๐๐	๓๐๐-๔๐๐	หากจำเป็น
ปุ๋ยเคมี	๘๐๐-๑,๒๐๐	๖๐๐-๑,๐๐๐	๕๐-๘๐ กก./ไร่, ๒-๓ ครั้ง
ค่าแรงใส่ปุ๋ย	๑๕๐-๒๐๐	๑๕๐-๒๐๐	๒-๓ ครั้ง
ค่าน้ำ/ค่าไฟสูบน้ำ	๓๐๐-๕๐๐	๕๐๐-๘๐๐	
เก็บเกี่ยว (รถเกี่ยว)	๘๐๐-๑๒๐๐	๖๐๐-๑๒๐๐	
ขนส่ง	๖๐-๗๐	๖๐-๗๐	๑๒๐ บาท/ตัน
ค่าเสื่อมอุปกรณ์	๑๐๐-๒๐๐	๑๐๐-๒๐๐	
เบ็ดเตล็ด	๒๐๐-๓๐๐	๒๐๐-๓๐๐	
รวม	๕,๑๖๐- ๘,๕๐๐	๕,๑๖๐- ๘,๕๐๐	

(ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอเขาวง พ.ศ. ๒๕๖๙)

๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีตลาดที่เกิดขึ้นในตำบลหนองผือ อำเภอเขาวง)

แสดงเส้นทางวิธีตลาดของตำบลหนองผือ อำเภอเขาวง

ภาพที่ ๑๐ แสดงวิธีการตลาดข้าว ตำบลหนองผือ อำเภอเขาวง

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาวง, พ.ศ.๒๕๖๙)

๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

-(ไม่มี)

๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

๑) เกษตรกร

มีเกษตรกรผู้ปลูกในตำบลหนองผือ อำเภอเขาวง จำนวน ๒ ราย และมีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ จำนวน ๒ ราย มีความรู้ ความชำนาญ องค์กรความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๓๓ แสดงเกษตรกรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่

ที่	หมู่	ตำบล	ประเภท	องค์ความรู้โดดเด่น
๑	๑	หนองผือ	ข้าว	การผลิตข้าวคุณภาพและการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว
๒	๑	หนองผือ	ข้าว	การผลิตข้าวคุณภาพและการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว
...				

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเขาวง, พ.ศ.๒๕๖๙)

๒) องค์กรเกษตรกร ดังนี้

ตารางที่ ๓๔ แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

องค์กรเกษตรกร	จำนวน (แห่ง)	ชื่อกลุ่ม
ศพก.	๑	ศพก.เครือข่าย นางเป็รียบมา ศรีพันลม
แปลงใหญ่	๒	๑.แปลงใหญ่ต้นแบบข้าว(ม.๑) ตำบลหนองผือ ๒.แปลงใหญ่ข้าว ม.๑ (ข้าวเหนียวเขาวง)
วิสาหกิจชุมชน	๑	๑.กลุ่มพัฒนาสตรี
กลุ่มแม่บ้าน	-	-

๒. การวิเคราะห์ Supply chain

ตารางที่ ๓๕ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า ข้าว ตำบลหนองผือ อำเภอเขาวง

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติพื้นที่	สถานการณ์ปัจจุบัน	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่เกษตร ๒๑,๖๓๒ ไร่ - นาแปลงใหญ่ ๓,๑๑๙ ไร่ - สมาชิก ๒๒๘ ราย - ที่ราบลุ่ม ๑๐% ของพื้นที่ - พื้นที่ GI ข้าวเหนียวเขาวง 	<ul style="list-style-type: none"> - โรงสีชุมชน/โรงสีท้องถิ่น - ศูนย์ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว - คลังเก็บข้าวเปลือกของกลุ่มเกษตรกร - ไม่มีโรงสีขนาดใหญ่ในพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> - ตลาดท้องถิ่น - ตลาดจังหวัด (กาฬสินธุ์) - พ่อค้าคนกลาง/นายทุน - โรงสีรับซื้อนอกพื้นที่ - ตลาดออนไลน์ (จำกัด)
	ปัญหา Pain point	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่ราบลุ่มเพียง ๑๐% จำกัดการขยายพื้นที่ปลูก - พื้นที่เนินเขา-ภูเขาไม่เหมาะสมกับข้าวนาปี - การกระจายตัวของแปลงนาทำให้ยากต่อการบริหารจัดการ - ถนนเข้าแปลงบางพื้นที่ยังไม่สะดวก 	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดโรงสีที่มีมาตรฐานสูงในพื้นที่ - ขาดคลังสินค้าที่ควบคุมอุณหภูมิ - สถานที่จัดเก็บมีจำกัด- การขนส่งจากแปลงนาไปโรงสีมีต้นทุนสูง 	<ul style="list-style-type: none"> - ระยะทางไกลจากตลาดใหญ่ - ขาดช่องทางการตลาดที่หลากหลาย - ยังไม่มีตลาดกลางข้าวในพื้นที่ - การเข้าถึงผู้บริโภคปลายทางยังจำกัด
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	<ol style="list-style-type: none"> ระบบแผนที่ดิจิทัล:- Google Maps API/ArcGIS สำหรับทำแผนที่แปลงนา - Drone mapping เพื่อสำรวจพื้นที่ - GPS tracking เพื่อบันทึกขอบเขตแปลง IoT สำหรับการเกษตร:- เซ็นเซอร์วัดความชื้นในดิน- สถานีอากาศอัตโนมัติ 	<ol style="list-style-type: none"> ระบบจัดการคลังสินค้า:- Warehouse Management System (WMS) - ระบบติดตามสต็อก (Inventory tracking) แพลตฟอร์มเชื่อมโยง:- แอปเชื่อมต่อเกษตรกร- โรงสี - ระบบจองคิวการส่งข้าว 	<ol style="list-style-type: none"> E-Commerce Platform:- เว็บไซต์/แอปขายข้าวตรงถึงผู้บริโภค - ตลาด Shopee, Lazada Logistics Tech:- แอป Fleet Management - ระบบติดตามการขนส่ง

				๓. Marketing Digital: - Facebook/IG Shop - LINE Official Account
มิติคน	สถานการณ์ปัจจุบัน	- เกษตรกรสมาชิกนาแปลงใหญ่ ๒๒๘ ราย - มีกลุ่มข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ บ้านหนองกว้าง - ผู้นำกลุ่มที่เข้มแข็ง - มีความรู้เรื่องนาอินทรีย์ - รักษาภูมิปัญญาท้องถิ่น (การนวดข้าว, ตีข้าว)	- เจ้าของโรงสีขนาดเล็ก - กลาง - พนักงานโรงสี - พ่อค้าคนกลาง - เจ้าหน้าที่ศูนย์เมล็ดพันธุ์ - เจ้าหน้าที่กรมการค้าภายใน - เจ้าหน้าที่เกษตรอำเภอ	- ผู้ค้าปลีก - ผู้บริโภคท้องถิ่น - ผู้บริโภคในเมือง - ตัวแทนจำหน่ายต่างจังหวัด - ผู้ส่งออก (จำกัด)
	ปัญหา Pain point	- เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ - เยาวชนไม่สนใจทำนา - ขาดแรงงานในฤดูเกี่ยวข้าว - ความรู้ด้าน Digital/Technology ยังจำกัด - อำนาจต่อรองราคาต่ำ	- ขาดผู้ประกอบการรุ่นใหม่ - ทักษะการบริหารจัดการยังจำกัด - ขาดความรู้ด้านมาตรฐานสากล - ทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอ	- ผู้บริโภคไม่รู้จักแหล่งที่มาของข้าว - ขาดความเชื่อมั่นในคุณภาพ - ข้อมูลสินค้าไม่โปร่งใส - ไม่มีช่องทางสื่อสารกับเกษตรกรโดยตรง
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	๑. แพลตฟอร์มการเรียนรู้: - แอปฝึกอบรมออนไลน์ (e-Learning) - YouTube Channel สอนเทคนิคการทำนา- LINE Group สำหรับแลกเปลี่ยนความรู้	๑. ระบบบริหารจัดการธุรกิจ: - ERP System สำหรับ SME - แอปบัญชีรายรับ-รายจ่าย ๒. แพลตฟอร์มเชื่อมโยง:	๑. Consumer App: - แอปซื้อข้าวออนไลน์ - QR Code Traceability (ตรวจสอบย้อนกลับ) ๒. CRM System:

		๒. ระบบบันทึกข้อมูล: - Farm Management App- แอปบันทึกต้นทุน - ผลผลิต ๓. Community Platform: - แอปรวมกลุ่มเกษตรกร - ระบบแจ้งข่าวสาร	- B๒B Marketplace- แอปหาคู่ค้า ๓. FinTech: - แพลตฟอร์มขอสินเชื่อออนไลน์- PromptPay สำหรับการชำระเงิน	- LINE OA พร้อมระบบ Chatbot - ระบบสะสมแต้ม/โปรโมชัน ๓. Review Platform: - ระบบรีวิวและให้คะแนน - Social Proof จากลูกค้า
มิติสินค้า	สถานการณ์ปัจจุบัน	- ข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ (๑,๔๐๐ ไร่) - ข้าวเหนียว กข.๖ GI (๑,๗๐๐ ไร่) - แชมป์ข้าวหอมมะลิระดับประเทศ (ปี ๒๕๕๗/๕๘) - ผลผลิตเฉลี่ย ๔๐๐-๔๒๐ กก./ไร่ - ทำนาอินทรีย์/เกษตรปลอดภัย - คุณภาพ: หอม ยาว นุ่ม	- ข้าวเปลือก - ข้าวสาร (บรรจุถุง) - เมล็ดพันธุ์ข้าว (๒๐ บาท/กก.) - ข้าวอินทรีย์ - ข้าว GI - มาตรฐาน: ยังไม่ครบทุกแปลง	- ข้าวสารบรรจุถุง ๕ กก., ๑๐ กก., ๒๕ กก. - แบรินด์ยังไม่เป็นที่รู้จักในวงกว้าง - ขายในตลาดท้องถิ่นและจังหวัดใกล้เคียง - มีรางวัลเป็นที่การันตี แต่ยังไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์เต็มที่
	ปัญหา Pain point	- คุณภาพไม่สม่ำเสมอในบางแปลง - ขาดการควบคุมมาตรฐาน GAP ทั่วทั้งพื้นที่ - การเก็บรักษาหลังเก็บเกี่ยวยังไม่เป็นมาตรฐาน - ข้าวอาจมีความชื้นไม่สม่ำเสมอ - ต้นทุนการผลิตสูง (นาอินทรีย์)	- การสีข้าวไม่ได้มาตรฐานสากล - การคัดแยกคุณภาพยังไม่ดีพอ - ขาดการตรวจสอบคุณภาพอย่างเป็นระบบ - บรรจุภัณฑ์ไม่ทันสมัย - ไม่มี Barcode/QR Code	- ขาดเอกลักษณ์ของแบรนด์ - ผู้บริโภคไม่รู้จักข้าวจากหนองผือ - ราคาไม่สูงเท่าที่ควร (เมื่อเทียบกับคุณภาพ) - การันตีคุณภาพไม่ชัดเจน

			- ขาดการรับรองมาตรฐาน (GMP, HACCP)	- ไม่สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	<p>๑. Quality Control System:</p> <ul style="list-style-type: none"> - IoT Sensors วัดความชื้น - Drone สำรวจโรคพืช - แอปบันทึกกิจกรรมการเกษตร <p>๒. Blockchain Traceability:</p> <ul style="list-style-type: none"> - บันทึกข้อมูลการผลิตบน Blockchain - Smart Contract สำหรับการรับรองคุณภาพ <p>๓. Digital Certification:</p> <ul style="list-style-type: none"> - แอปยืนยันมาตรฐาน GAP/Organic- e-Certificate 	<p>๑. Quality Management:</p> <ul style="list-style-type: none"> - AI-powered sorting machine - เครื่องตรวจสอบคุณภาพอัตโนมัติ - Laboratory Information System <p>๒. Packaging Tech:</p> <ul style="list-style-type: none"> - QR Code Generator - Smart Packaging พร้อม NFC Tag - ระบบ Barcode <p>๓. ERP Integration:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบบติดตาม Lot Number - Batch Management System 	<p>๑. Blockchain Traceability:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบบตรวจสอบย้อนกลับผ่าน QR Code - แสดงข้อมูลเกษตรกร/แปลงนา/วันเก็บเกี่ยว <p>๒. Brand Platform:</p> <ul style="list-style-type: none"> - เว็บไซต์/แอปแบรนด์ข้าวหนองผือ - Digital Storytelling - VR/AR แสดงแหล่งที่มา <p>๓. Certification Display:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Digital Badge/รางวัล - Certificate Verification System <p>๔. Price Discovery:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Platform แสดงราคาแบบเรียลไทม์

บทที่ ๓

บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ

ตารางที่ ๓๖ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าข้าวหอมมะลิและข้าวเหนียว GI เขาวงสุ่ตลาดดิจิทัล ตำบลหนองผือ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานยกระดับมาตรฐานและสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์ข้าวคุณภาพสูง
๓. แนวทางการพัฒนา	การพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่แบบครบวงจร (Zoning) โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิต การแปรรูป และการตลาดข้าวคุณภาพสูง
๔. หลักการและเหตุผล	ตำบลหนองผือเป็นพื้นที่ผลิตข้าวหอมมะลิและข้าวเหนียวคุณภาพสูง โดยเคยได้รับรางวัลแชมป์ข้าวหอมมะลิละดับประเทศ (ปี ๒๕๕๗/๕๘) และมีข้าวเหนียว กข.๖ ที่ได้รับการรับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) อย่างไรก็ตาม เกษตรกรยังประสบปัญหาการตลาด ราคาผลผลิตที่ไม่เป็นธรรม การพึ่งพาพ่อค้าคนกลางขาดช่องทางการจำหน่ายที่หลากหลาย และไม่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากคุณภาพและรางวัลที่ได้รับนอกจากนี้ ตำบลหนองผือมีพื้นที่การเกษตรที่ได้รับประโยชน์จากโครงการพัฒนาลุ่มน้ำลำพะยังตอนบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ทำให้มีน้ำเพียงพอตลอดปี แต่ยังคงขาดการบูรณาการเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการผลิต การตรวจสอบย้อนกลับ และการสร้างแบรนด์ที่เข้มแข็งโครงการนี้จึงมุ่งพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล Blockchain และแพลตฟอร์มการตลาดออนไลน์ เพื่อเพิ่มรายได้ สร้างความยั่งยืน และยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	๑. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวหอมมะลิและข้าวเหนียว GI ด้วยเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming) ๒. พัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) ด้วยเทคโนโลยี Blockchain ๓. ยกระดับมาตรฐานการแปรรูปและบรรจุภัณฑ์สู่มาตรฐาน GMP และ HACCP ๔. สร้างและพัฒนาแบรนด์ "ข้าวหนองผือ" ให้เป็นที่รู้จักในตลาดระดับชาติ ๕. เชื่อมโยงเกษตรกรสู่ตลาดดิจิทัลและสร้างช่องทางการจำหน่ายที่หลากหลาย ๖. เพิ่มรายได้ให้เกษตรกรอย่างน้อย ๓๐% ภายใน ๓ ปี

	๗. สร้างเครือข่ายการเรียนรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับเกษตรกร
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	<p>ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ:</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. จำนวนเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ \geq ๓๐๐ ราย ๒. พื้นที่เข้าร่วมโครงการ \geq ๕,๐๐๐ ไร่ ๓. ผลผลิตเฉลี่ยเพิ่มขึ้น ๑๐% (จาก ๔๐๐-๔๒๐ กก./ไร่ เป็น ๔๔๐-๔๖๒ กก./ไร่) ๔. รายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้น \geq ๓๐% ๕. ราคาขายเฉลี่ยสูงกว่าตลาดทั่วไป ๑๕-๒๐% ๖. มีแพลตฟอร์มตลาดดิจิทัล ๑ แพลตฟอร์ม ๗. จำนวน QR Code Traceability \geq ๕,๐๐๐ ล็อต/ปี <p>ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ:</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เกษตรกรมีความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล \geq ๘๐% ๒. สินค้าได้รับมาตรฐาน GMP/HACCP \geq ๑ โรงสี ๓. ระดับความพึงพอใจของผู้บริโภค \geq ๘๕%๔. มีแบรนด์ที่ได้รับการจดทะเบียน ๑ แแบรนด์
๗. พื้นที่เป้าหมาย	<p>พื้นที่หลัก: ตำบลหนองผือ อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่นาแปลงใหญ่ ๓,๑๑๙ ไร่ (๒๒๘ ราย) - พื้นที่นาทั่วไป ประมาณ ๒,๐๐๐ ไร่ - ครอบคลุม ๑๐ หมู่บ้านในตำบลหนองผือ <p>พื้นที่ขยายผล: อำเภอเขาวงและอำเภอใกล้เคียงที่มีศักยภาพ</p>
๘. กิจกรรมหลัก	<p>กิจกรรมที่ ๑: การพัฒนาต้นน้ำ (Upstream Development)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑.๑ จัดทำฐานข้อมูลแปลงนาและเกษตรกรด้วยระบบ GIS ๑.๒ ติดตั้งระบบ IoT Sensors (ความชื้นดิน, สภาพอากาศ) ๕๐ จุด ๑.๓ ฝึกอบรมเกษตรกรด้าน Smart Farming และ GAP ๑.๔ พัฒนาแอปพลิเคชัน Farm Management สำหรับบันทึกข้อมูลการผลิต <p>กิจกรรมที่ ๒: การพัฒนากลางน้ำ (Midstream Development)</p> <ol style="list-style-type: none"> ๒.๑ ยกระดับโรงสีสู่มาตรฐาน GMP/HACCP อย่างน้อย ๑ โรง ๒.๒ จัดหาเครื่องคัดแยกคุณภาพอัตโนมัติ (Color Sorter)

	<p>๒.๓ พัฒนาบรรจุภัณฑ์พร้อม QR Code Traceability</p> <p>๒.๔ สร้างระบบ Blockchain Traceability</p> <p>๒.๕ จัดทำคลังสินค้าควบคุมอุณหภูมิ</p> <p>กิจกรรมที่ ๓: การพัฒนาปลายน้ำ (Downstream Development)</p> <p>๓.๑ สร้างแบรนด์ "ข้าวหนองผือ" และจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า</p> <p>๓.๒ พัฒนาแพลตฟอร์ม E-Commerce และ Mobile Application</p> <p>๓.๓ จัดทำ Digital Marketing Strategy</p> <p>๓.๔ จัดงานแถลงข่าว/PR และกิจกรรม Farm Visit</p> <p>๓.๕ เชื่อมโยงตลาด Modern Trade และ Export</p> <p>กิจกรรมที่ ๔: การพัฒนาศักยภาพและถ่ายทอดความรู้</p> <p>๔.๑ จัดตั้งศูนย์เรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัลทางการเกษตร</p> <p>๔.๒ ฝึกอบรม Digital Literacy สำหรับเกษตรกร ๕ รุ่น</p> <p>๔.๓ สร้างเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmers)</p> <p>๔.๔ จัดทำคู่มือและ Video Tutorial</p> <p>กิจกรรมที่ ๕: การติดตามและประเมินผล</p> <p>๕.๑ ติดตามผลการดำเนินงานทุก ๓ เดือน</p> <p>๕.๒ ประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม</p> <p>๕.๓ จัดทำรายงานและเผยแพร่ผลสำเร็จ</p>
๙. หน่วยงานดำเนินการ	<p>หน่วยงานหลัก:</p> <ul style="list-style-type: none"> - องค์การบริหารส่วนตำบลหนองผือ - กลุ่มข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ บ้านหนองกว้าง - วิสาหกิจชุมชนตำบลหนองผือ <p>หน่วยงานสนับสนุน:</p> <ul style="list-style-type: none"> - สำนักงานเกษตรอำเภอเขาวง - สำนักงานเกษตรจังหวัดกาฬสินธุ์ - สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเขาวง - สำนักงานพาณิชย์จังหวัดกาฬสินธุ์ - สถาบันการศึกษา (มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์)

	<ul style="list-style-type: none"> - ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร - กรมส่งเสริมการเกษตร - กรมการค้าข้าว - สำนักงาน GI จังหวัดกาฬสินธุ์พนัสมิตร <p>ภาคเอกชน:</p> <ul style="list-style-type: none"> - บริษัทเทคโนโลยี (สำหรับพัฒนาแพลตฟอร์ม) - โรงสีข้าวขนาดใหญ่ - ผู้ประกอบการ E-Commerce
<p>๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ</p>	<p>ระยะเวลา: ๓ ปี (๒๕๖๘-๒๕๗๐)ปีที่ ๑ (๒๕๖๘): เตรียมการและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ติดตั้งระบบ IoT - พัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัล - ผูกอบกรมเกษตรกร รุ่นที่ ๑-๒- ยกระดับโรงสี <p>ปีที่ ๒ (๒๕๖๙): ขยายผลและพัฒนาต่อเนื่อง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ขยายพื้นที่เข้าร่วมโครงการ - เปิดตัวแบรนด์และตลาดออนไลน์ - ผูกอบกรมเกษตรกร รุ่นที่ ๓-๔ - พัฒนา Blockchain Traceability <p>ปีที่ ๓ (๒๕๗๐): ประเมินผลและถ่ายทอดต่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินผลกระทบ - ขยายตลาด Export - ผูกอบกรมเกษตรกร รุ่นที่ ๕ - จัดทำแผนการดำเนินงานต่อเนื่อง
<p>๑๑. งบประมาณ</p>	<p>งบประมาณรวม ๓ ปี: ๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาทแหล่งงบประมาณ:</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. งบประมาณจังหวัด: ๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท ๒. งบประมาณกรมส่งเสริมการเกษตร: ๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท ๓. กองทุนพัฒนาเอกลักษณ์สินค้าเกษตร: ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ๔. สนับสนุนจากภาคเอกชน: ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท ๕. กองทุนหมู่บ้าน/กลุ่มเกษตรกร: ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาทการกระจายงบประมาณ:

	<ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมที่ ๑ (ต้นน้ำ): ๖,๐๐๐,๐๐๐ บาท (๒๔%) - กิจกรรมที่ ๒ (กลางน้ำ): ๙,๐๐๐,๐๐๐ บาท (๓๖%) - กิจกรรมที่ ๓ (ปลายน้ำ): ๗,๐๐๐,๐๐๐ บาท (๒๘%) - กิจกรรมที่ ๔ (พัฒนาศักยภาพ): ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท (๘%) - กิจกรรมที่ ๕ (ติดตามประเมินผล): ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท (๔%)
๑๒. ผลผลิต (Output)	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เกษตรกรได้รับการฝึกอบรม ๓๐๐ ราย ๒. ระบบ IoT Sensors ๕๐ จุด ๓. แอปพลิเคชัน Farm Management ๑ แอป ๔. โรงสีมาตรฐาน GMP/HACCP ๑ โรง ๕. เครื่องคัดแยกคุณภาพ ๑ เครื่อง ๖. คลังสินค้าควบคุมอุณหภูมิ ๑ หลัง ๗. ระบบ Blockchain Traceability ๑ ระบบ ๘. บรรจุภัณฑ์พร้อม QR Code ๕,๐๐๐ ชุด/ปี ๙. แปรนต์ "ข้าวหนองผือ" จดทะเบียน ๑ แปรนต์ ๑๐. แพลตฟอร์ม E-Commerce ๑ แพลตฟอร์ม ๑๑. ศูนย์เรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัล ๑ ศูนย์ ๑๒. คู่มือและ Video Tutorial ๑๐ ชุด ๑๓. รายงานการประเมินผล ๓ ฉบับ (ปีละ ๑ ฉบับ)
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	<p>ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ:</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. รายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้นเฉลี่ย ๓๐-๔๐% หรือ ๑๕,๐๐๐-๒๐,๐๐๐ บาท/ไร่/ปี ๒. ราคาขายข้าวสูงกว่าตลาดทั่วไป ๓-๕ บาท/กก. ๓. มูลค่าการผลิตข้าวในตำบลเพิ่มขึ้น ๕๐ ล้านบาท/ปี ๔. ลดต้นทุนการผลิต ๑๐-๑๕% จากการใช้เทคโนโลยี ๕. สร้างมูลค่าเพิ่มจากการแปรรูปและบรรจุภัณฑ์ ๒๐% <p>ผลลัพธ์เชิงสังคม:</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. เกษตรกรมีความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มขึ้น ๘๐% ๒. เยาวชนกลับมาสนใจอาชีพการเกษตร เพิ่มขึ้น ๒๕% ๓. ชุมชนมีความเข้มแข็ง มีความร่วมมือเพิ่มขึ้น

	<p>๔. ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้รับการอนุรักษ์และสืบทอด</p> <p>ผลลัพธ์เชิงสิ่งแวดล้อม:</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ลดการใช้สารเคมีในการเกษตร ๓๐% ๒. เพิ่มพื้นที่เกษตรอินทรีย์/GAP ๔๐% ๓. ระบบบริหารจัดการน้ำมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น <p>ผลลัพธ์เชิงตลาด:</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. แแบรนด์ "ข้าวหนองผือ" เป็นที่รู้จักในระดับชาติ ๒. มีช่องทางการจำหน่ายที่หลากหลาย ≥ 5 ช่องทาง ๓. มียอดขายผ่านออนไลน์ $\geq 30\%$ ของผลผลิตรวม ๔. สามารถส่งออกไปต่างประเทศ (นាំร่อง) ๕. ผู้บริโภคสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ ๑๐๐% <p>ผลกระทบระยะยาว:</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ตำบลหนองผือเป็นต้นแบบการพัฒนาการเกษตรดิจิทัลระดับประเทศ ๒. สร้างเศรษฐกิจฐานรากที่เข้มแข็งและยั่งยืน ๓. ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ๔. เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้พื้นที่อื่น
--	--

๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

ตารางที่ ๓๗ แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

โครงการ (Project)	ปัจจัยขาเข้า (Input)	กิจกรรม/กระบวนการ (Activities)	ผลการดำเนินกิจกรรม			แหล่ง งบประมาณ	ปีที่ ดำเนินการ
			ผลผลิต (Output) (เห็นผลทันทีหรือภายใน ๑ ปี)	ผลลัพธ์ (Outcome) (เห็นผลภายใน ๒ ปี)	ผลกระทบ (Impact) (เห็นผลภายใน ๓ - ๕ ปี)		
โครงการ (Project)ปัจจัยขาเข้า (Input)กิจกรรม/ กระบวนการ (Activities)ผลการ ดำเนินกิจกรรมแหล่ง งบประมาณปีที่ ดำเนินการโครงการ พัฒนาห่วงโซ่คุณค่า ข้าวหอมมะลิและข้าว เหนียว GI เขาวงสุ ตลาดดิจิทัล ตำบล หนองผือ	- เกษตรกร ๓๐๐ ราย- วิทยากร/ที่ ปรึกษา ๑๐ คน- เจ้าหน้าที่โครงการ ๕ คน- นักพัฒนา ซอฟต์แวร์ ๓ คน งบประมาณ:- รวม ๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท วัสดุ/อุปกรณ์:- เซ็นเซอร์ IoT ๕๐ ชุด- เครื่องตัดแยก ข้าว ๑ เครื่อง- คอมพิวเตอร์/แท็บ เล็ต ๕๐ เครื่อง- อุปกรณ์โรงสี- บรรจ ภัณฑ์และฉลาก โครงสร้างพื้นฐาน:- โรงสี ๑ โรง - คลังสินค้า ๑ หลัง- ศูนย์เรียนรู้ ๑ แห่ง เทคโนโลยี:- แพลตฟอร์ม E-	กิจกรรมที่ ๑: พัฒนาต้น น้ำ๑.๑ สำรวจและจัดทำ ฐานข้อมูล GIS แปลงนา ๑.๒ ติดตั้ง IoT Sensors ๕๐ จุด๑.๓ อบรม Smart Farming ๕ รุ่น (๓๐๐ คน)๑.๔ พัฒนาแอป Farm Management๑.๕ ทดสอบระบบในแปลงนำ ร่อง กิจกรรมที่ ๒: พัฒนา กลางน้ำ๒.๑ ยกระดับ โรงสีสู่ GMP/HACCP๒.๒ จัดซื้อเครื่อง Color Sorter๒.๓ ออกแบบ บรรจุภัณฑ์พร้อม QR Code๒.๔ พัฒนาระบบ Blockchain Traceability๒.๕ ก่อสร้างคลังควบคุม อุณหภูมิ๒.๖ อบรม มาตรฐานการผลิต	ผลผลิต (Output)(ภายใน ๑ ปี) เชิงปริมาณ:๑. เกษตรกรเข้าร่วม ๓๐๐ ราย๒. ระบบ IoT ๕๐ จุด๓. แอป Farm Management ๑ แอป ๔. โรงสี GMP ๑ โรง๕. เครื่อง Color Sorter ๑ เครื่อง๖. คลังสินค้า ๑ หลัง (๕๐๐ ตัน)๗. ระบบ Blockchain ๑ ระบบ๘. บรรจุภัณฑ์ QR Code ๕,๐๐๐ ชุด ๙. แบนด์จัดทะเบียน ๑ แบนด์๑๐. แพลตฟอร์ม E- Commerce ๑ แพลตฟอร์ม๑๑. ศูนย์ เรียนรู้ ๑ แห่ง๑๒. คู่มือ/VDO ๑๐ ชุด๑๓. เกษตรกรผ่านอบรม	ผลลัพธ์ (Outcome)(ภายใน ๒ ปี)ด้านเศรษฐกิจ:๑. รายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้น ๓๐% - จาก ๕๐,๐๐๐ → ๖๕,๐๐๐ บาท/ไร่/ ปี๒. ราคาขายสูงกว่า ตลาด ๑๕-๒๐% - จาก ๑๕ บาท/กก. → ๑๘- ๒๐ บาท/กก.๓. ผลผลิต เฉลี่ยเพิ่มขึ้น ๑๐% - จาก ๔๐๐ กก./ไร่ → ๔๕๐ กก./ไร่๔. ลด ต้นทุนการผลิต ๑๐- ๑๕%๕. มูลค่าผลผลิต รวมเพิ่ม ๕๐ ล้านบาท/ ปี๖. ยอดขายออนไลน์ ๓๐% ของผลผลิตด้าน สังคม:๑. เกษตรกร ๘๐% มีความรู้ด้านดิจิทัล ๒. เยาวชนสนใจทำ	ผลกระทบ (Impact)(ภายใน ๓-๕ ปี)ด้านเศรษฐกิจ:๑. รายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้น ๔๐-๕๐%๒. มูลค่า เศรษฐกิจตำบล ๑๐๐ ล้านบาท/ปี๓. สร้างงาน ใหม่ ๑๐๐ ตำแหน่ง๔. ลดหนี้สินเกษตรกร ๓๐%๕. GDP ตำบล เพิ่มขึ้น ๑๕%๖. ส่งออกต่างประเทศ ได้ด้านสังคม:๑. ลด ปัญหาการอพยพ แรงงาน ๔๐%๒. เยาวชนกลับมามีอาชีพ ๑๐๐ คน๓. ครัวเรือนมีรายได้ เพียงพอ๔. คุณภาพ ชีวิตดีขึ้น๕. ความ เหลื่อมล้ำลดลง๖. ชุมชนมีความสุขเพิ่มขึ้น	แหล่งที่ ๑: งบประมาณ จังหวัด กาฬสินธุ์- จำนวน ๒,๗๐๐,๐๐๐ บาท (๖๐%)- ปีที่ ๑: ๑,๐๘๐,๐๐๐ บาท- ปีที่ ๒: ๙๐๐,๐๐๐ บาท- ปีที่ ๓: ๗๒๐,๐๐๐ บาท แหล่งที่ ๒:กรม ส่งเสริม การเกษตร- จำนวน ๑,๓๕๐,๐๐๐ บาท (๓๐%)- ปีที่ ๑: ๕๔๐,๐๐๐	ปีที่ ๑พ.ศ. ๒๕๖๘(ต.ค. ๖๗ - ก.ย. ๖๘) กิจกรรม:- อบรม เกษตรกร- จัดทำ แปลง สาธิต- ผลิตปุ๋ย อินทรีย์ปีที่ ๒พ.ศ. ๒๕๖๙(ต.ค. ๖๘ - ก.ย. ๖๙) กิจกรรม:- ขยายผล แปลง- ขอ

	<p>Commerce- ระบบ Blockchain- แอปฯ Farm Management- ระบบ IoT</p>	<p>กิจกรรมที่ ๓: พัฒนาปลายน้ำ๓.๑ วิจัยและออกแบบแบรนด์๓.๒ จัดทะเบียนเครื่องหมายการค้า๓.๓ พัฒนาเว็บไซต์และแอป E-Commerce๓.๔ จัดทำแผน Digital Marketing๓.๕ จัดงาน PR และ Farm Visit๓.๖ เชื่อมโยง Modern Trade๓.๗ สํารวจตลาดส่งออก</p> <p>กิจกรรมที่ ๔: พัฒนาศักยภาพ๔.๑ จัดตั้งศูนย์เรียนรู้เทคโนโลยี๔.๒ อบรม Digital Literacy ๕ รุ่น๔.๓ สร้างเครือข่าย Young Smart Farmers๔.๔ จัดทำคู่มือและ VDO Tutorial๔.๕ ศึกษาดูงานต้นแบบ</p> <p>กิจกรรมที่ ๕: ติดตามประเมินผล๕.๑ ติดตามผลทุก ๓ เดือน๕.๒ ประเมินความพึงพอใจ๕.๓ วัดผลกระทบทางเศรษฐกิจ๕.๔ จัดทำรายงานและเผยแพร่</p>	<p>๓๐๐ คนเชิงคุณภาพ:๑. ฐานข้อมูลแปลงนาครบถ้วน๒. ระบบติดตามการผลิตแบบ Real-time๓. มาตรฐานโรงสี GMP/HACCP๔. สินค้ามีเอกลักษณ์และแบรนด์๕. ตรวจสอบย้อนกลับได้ ๑๐๐%๖. ช่องทางตลาดออนไลน์๗. เกษตรกรมีความรู้เทคโนโลยีเบื้องต้น</p>	<p>เกษตรกรเพิ่ม ๒๕%๓. เกิดเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ ๕๐ คน๔. ชุมชนมีความเข้มแข็งเพิ่มขึ้น๕. ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้รับการสืบทอด</p> <p>ด้านตลาด:๑. แบรินด์เป็นที่รู้จักระดับภาคอีสาน๒. มีช่องทางจำหน่าย ๕ ช่องทาง๓. ลูกค้าประจำ ๑,๐๐๐ ราย๔. ความพึงพอใจลูกค้า \geq ๘๕%๕. มี Modern Trade สนใจรับสินค้าด้านสิ่งแวดล้อม: ๑. ลดการใช้สารเคมี ๓๐%๒. พื้นที่ GAP/อินทรีย์เพิ่ม ๔๐%๓. การใช้น้ำมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น</p>	<p>ด้านนวัตกรรม:๑. เป็นต้นแบบเกษตรดิจิทัลระดับชาติ๒. มีนวัตกรรมใหม่เกิดขึ้นต่อเนื่อง๓. เป็นศูนย์เรียนรู้ให้พื้นที่อื่น ๒๐ พื้นที่๔. มีการวิจัยพัฒนาต่อยอดด้านสิ่งแวดล้อม:๑. เกษตรกรมียั่งยืนเพิ่มขึ้น ๖๐%๒. ลดการปล่อย CO๒ ๒๐%๓. ดินมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น๔. ระบบนิเวศพื้นที่ด้านการตลาด:๑. แบรินด์รู้จักระดับประเทศ/สากล๒. ส่งออก ๓-๕ ประเทศ๓. Premium Price ๓๐% เหนือตลาด๔. ตลาดมั่นคงและยั่งยืน</p>	<p>บาท- ปีที่ ๒: ๔๕๐,๐๐๐ บาท- ปีที่ ๓: ๓๖๐,๐๐๐ บาท</p> <p>แหล่งที่ ๓: ออบท.กุดสิมคุ่มใหม่/กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี- จำนวน ๔๕๐,๐๐๐ บาท (๑๐%)- ปีที่ ๑: ๑๘๐,๐๐๐ บาท- ปีที่ ๒: ๑๕๐,๐๐๐ บาท- ปีที่ ๓: ๑๒๐,๐๐๐ บาท</p>	<p>รับรอง GAP- พัฒนาตลาดปีที่ ๓พ.ศ. ๒๕๗๐(ต.ค. ๖๙ - ก.ย. ๗๐) กิจกรรม:- ขอรรับรอง Organic- เสริมสร้างตลาด- ประเมินผล</p>
--	--	--	--	---	--	---	---

บรรณานุกรม

- Agri-map. (๒๕๖๙). ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อการเกษตร. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- กรมพัฒนาที่ดิน. (๒๕๖๗). แผนที่กลุ่มชุดดินจังหวัดกาฬสินธุ์. กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาที่ดิน.
- ที่ว่ากรมอำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์. (๒๕๖๙). ข้อมูลการปกครองและประชากรตำบลหนองผือ. กาฬสินธุ์: ที่ว่าการอำเภอเขาวง.
- สถานีอุตุนิยมวิทยากาฬสินธุ์. (๒๕๖๗). ข้อมูลภูมิอากาศจังหวัดกาฬสินธุ์. กาฬสินธุ์: กรมอุตุนิยมวิทยา.
- สำนักงานประมงอำเภอเขาวง. (๒๕๖๙). สถิติการประมงตำบลหนองผือ. กาฬสินธุ์: สำนักงานประมงจังหวัดกาฬสินธุ์.
- สำนักงานปศุสัตว์อำเภอเขาวง. (๒๕๖๙). สถิติการเลี้ยงสัตว์ตำบลหนองผือ. กาฬสินธุ์: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกาฬสินธุ์.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเขาวง. (๒๕๖๙). ข้อมูลกลุ่มอาชีพและผลิตภัณฑ์ชุมชน. กาฬสินธุ์: สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเขาวง.
- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์. (๒๕๖๘). รายงานสถิติสหกรณ์การเกษตร. กาฬสินธุ์: สำนักงานสหกรณ์จังหวัดกาฬสินธุ์.
- สำนักงานเกษตรอำเภอเขาวง. (๒๕๖๘). ข้อมูลเกษตรกรและพื้นที่เพาะปลูก. กาฬสินธุ์: สำนักงานเกษตรอำเภอเขาวง.
- สำนักงานเกษตรอำเภอเขาวง. (๒๕๖๙). กรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ตำบลหนองผือ อำเภอเขาวง. กาฬสินธุ์: สำนักงานเกษตรอำเภอเขาวง.
- สำนักทะเบียนอำเภอเขาวง. (๒๕๖๙). สถิติประชากรตำบลหนองผือ. กาฬสินธุ์: สำนักทะเบียนอำเภอเขาวง.